

Nuori amerikankurmitsa *Pluvialis dominica* lennossa iso- ja suosirrien kanssa. Huomaa amerikan- ja siperiankurmitsalle lajityypilliset harmaat kainalot, voimakas valkea silmäkulmajuova sekä pieni koko (noin isosirrin kokoinen). Hailuoto 18.10.2009. KUVA: HARRI TAAVETTI.

Rariteettikomitean hyväksymät vuoden 2009 harvinaisuushavainnot

Alexi Lehikoinen, Tapio Aalto, Pekka J. Nikander, Jyrki Normaja, Visa Rauste, Kari Soilevaara & William Velmala

BirdLife Suomen rariteettikomitea (RK) käsittelee vuodelta 2009 tähän katsaukseen 160 lomaketta, joista hyväksyttiin 134 (84 %). Aiempien vuosien havaintoja saatiin myös käsiteltävä sen verran, että katsauksen kokonaislomakemäärä on 186. Näistä hyväksyttiin 160 (86 %). Vuoden 2009 lomakkeista 62 %:in liittyi joko valokuva, video tai äänite.

Suomelle uusia lintulajeja hyväksyttiin A-kategoriaan kaksi: ylänkötylli ja amerikankurmitsa. Muita korkeintaan kymmenen kertaa tavattuja hyväksytyjä lajeja olivat kalliopääsky (3. havainto), kirjorastas (4.), keltajalkaviklo (4.), räikkähaikara (6.), arohyppä (6.), eskimosirri (6.), mustakurkkurautiainen (7.) ja pikkukotka (10.).

Tavallista enemmän havaintoja tehtiin mm. amerikantavista, punapäänarskusta, taigakirvisestä, nunnataskusta, mustakaularastaasta ja harmaasirkusta.

AERC:n kokous

Euroopan rariteettikomiteoiden yhteiselin AERC (Association of European Records and Rarities Committees) piti kuuden vuoden tauon jälkeen kokouksen Belgian Blankenbergessä 27.–29.11.2009. Suomea kokouksessa edusti Visa Rauste. Käsitellyistä aiheista ylivoimaisesti tärkein oli AERC:n taksonomisen komitean (TAC) tilanne. Suomi lähti monien muiden Euroopan maiden ohella seuraamaan TAC:in edellistä, vuonna 2003 julkaistua suositusta, jolle piti parin vuoden kuluttua tulla jatkoa. Nyt kokouksessa lupailtiin, että TAC saa pian valmiiksi seuraavan suosituksen, mutta aikataulut eivät näytä taaskaan pitävän. Mikäli tilanne ei parane, RK joutuu lähivuosina miettimään uudelleen, mihin taksonomiseen auktoriteettiin RK:n ylläpitämä Suomen lintujen lajiluettelo jatkossa perustuu.

Määrittelyongelmia

British Birds -lehdessä vastikään julkaistun leppälinnun *samamisicus*-alalajin määrittystä valottavan artikkelin (Small 2009) johdosta Länsi-Turunmaan Jurmossa 29.4.2000 havaittu, aiemmin hyväksyty yksilö otettiin uusintakäsittelyyn ja hylättiin. Alalaji poistuu Suomessa havaittujen alalajien luettelosta. RK:lle on ilmoitettu tutkintaa varten keväältä 2009 kaksi muuta hyvin samannäköistä yksilöä, joiden ei myöskään tulkittu koskevan *samamisicus*-alalajia. RK on edelleen hyvin kiinnostunut tällaisten vaaleapaneelisten yksilöiden esiintymisestä maassamme ja toivoo ilmoituksia hyvin dokumentoiduista yksilöistä.

RK:lla on käsitellyssä useita *tristis*-alalajin tilitalteja, joista osa on pelkästään maastohavaintoja ilman mittatietoja tai kädessä tehtyä puvun värityksen arviointia. *Tristixen*

määritys- ja hyväksymiskriteereistä on ollut viime vuosina keskustelua ja määrityskriteereistä on ilmestymässä asiantuntija-artikkeli ja Ison-Britannian rariteettikomitean linjauseitys tänä vuonna *British Birds* -lehdessä. RK odottaa tätä artikkelia pöydällä olevien havaintojen käsittelemiseksi ja *tristixen* hyväksymiskriteerien linjaamiseksi.

RK:lla on käsittelyssä kaksi ilmoitusta "*sibiricus/borealis/invictus*-tyyppisestä" isolepinkäisestä. Niiden käsittelyn yhteydessä luonnollisesti arvioidaan uudelleen myös aiemmin hyväksytyt tämän alalajiryhmän havainto. Keskustelu isolepinkäisistä sai uutta vauhtia sen myötä, että Lintuoppaan uusien painos (Svensson ym. 2010) vetää lajirajat taas kerran uusiksi nostamalla tämän alalajiryhmän omaksi lajikseen *Lanius borealis* ("raitaisolepinkäinen") samalla kun se yhdistää Suomessakin tavatun *pallidirostris*-alalajin isolepinkäisen alalajiksi. Lajin *Lanius borealis* diagnostisista piirteistä ei tällä hetkellä ole käytettävissä riittävästi ristiriidatonta tietoa, jonka perusteella RK voisi arvioida havainnot.

Isolepinkäisiin kannattaa siis jatkossakin kiinnittää erityistä huomiota. Yksilöt, joilla on ruskeasävyinen selkäpuoli, heikko maski ja voimakkaasti suomuinen vatsapuoli, kannattaa dokumentoida huolellisesti, ja käsiin mahdollisesti sattuvat irtohöyhenet tai muut DNA:ta sisältävät partikkelit toimittaa RK:lle. Myös tietämys kotimaisten isolepinkäisten nuoruuspuvun ulkonäöstä ja postjuvenaalisen sulkasadon laajuudesta ja ajoituksesta näyttää olevan puutteellinen. RK on kiinnostunut dokumenteista (valokuvista), jotka toisivat lisätietoa näistä asioista.

Suomessa on aiemmin tavattu kaksi peippoa (6.4.2003 ja 9.4.2006), jotka muistuttavat pääpiirteiltään pohjoisafrikkalaisia peipon alalajeja *africana* tai *spodiogenys*. Nyt hylättynä julkaistava lintu muistuttaa niin ikään varsin paljon pohjoisafrikkalaisia peippoja, sillä on mm. vihreä selkä ja hyvin samankaltaiset päänkuviot kuin em. afrikkalaisilla alalajeilla. Alapuolen väritys kuitenkin poikkeaa oikeista afrikkalaisista peipoista (linnulla on selvä väriraja punertavan rinnan ja valkean vatsan välillä), minkä johdosta lintua ei hyväksytty afrikkalaiseen alalajiryhmään kuuluvana.

Ulkonäöltään afrikkalaisia peippoja muistuttavia yksilöitä tavataan ajoittain Pohjois-Euroopassa ja niistä toivotaan edelleen ilmoituksia. Jos tällainen yksilö sattuu kohdallesi, pyri valokuvien lisäksi tallentamaan myös linnun ääni, sillä se voi antaa lisävalaistusta linnun alkuperästä.

Maastomuistiinpanoja tarvitaan edelleen!

Taas kerran RK muistuttaa alkuperäismuistiinpanojen merkityksestä. Nykyisin valtaosa RK-havainnoista dokumentoidaan valokuvin, mutta tapauksissa, joissa "kuvia dokumentteja" ei ole käytettävissä, ovat maastotilanteesta tai välittömästi sen jälkeen tehdyt muistiinpanot korvaamattoman arvokkaita ja muodostavat havainnon arvioinnin tärkeimmän perustan. Niiden puuttuminen on vakava puute harvinaisuuden dokumentoinnissa. Tilanteesta riippuen RK voi pitää maastomuistiinpanoja havainnon hyväksymisen edellytyksenä. RK ei silti tässä asiassa sido käsiään ehdottomalla etukäteispäätöksellä, vaan arvioi havainnot erillisinä käytettävissä olevan dokumentaation pohjalta. Vuosien takaisista suurharvinaisuushavainnoista edellytetään joka tapauksessa joko kuvia dokumentteja tai kunnollisia tuoreeltaan tehtyjä muistiinpanoja, kuten jo aiemmin on todettu.

Käytännön ohjeita

RK toivoo, että havaintojen ilmoittajat jaksaisivat tehdä ilmoitukset käyttäen RK:n sivuilta löytyvää ilmoituslomaketta. Ilmoituksen voi toki edelleen tehdä vapaamuotoisesti, mieluiten sähköpostitse (samalla kertaa RK:n sihteerille ja alueelliselle harvinaisuustoimikunnalle), mutta tällöin on syytä kiinnittää huomiota siihen, että ainakin kaikki lomakkeen ylimmässä osassa olevat tiedot ja tieto havainnoijista löytyvät ilmoituksesta. Nykyisin sihteerit joutuu näkemään kohtuuttomasti vaivaa kaivaessaan edes katsaukseen tulevat perustiedot joistain havainnoista, joista pahimmillaan tulee vain linkki webissä oleviin kuviin. Jos ilmoituksen "liitteenä" on webissä julkaistuja kuvia, RK toivoo tarkan linkin niihin, ei vain tietoa, että "kuvia on yhdistyksen sivuilla".

Muuta

RK:n kokoonpano vuonna 2009 oli seuraava: Visa Rauste (puheenjohtaja), Aleksis Lehikoinen (sihteerit), Tapio Aalto, Pekka J. Nikander, Jyrki Normaja, Kari Soilevaara ja William Velmala. RK kokoontui vuoden aikana kolmesti, tammi-, maaliskuu- ja marraskuussa.

RK:n www-sivut löydät osoitteesta: www.birdlife.fi/havainnot/rariteettikomitea.shtml ja AERC:n osoitteesta www.aerc.eu. Sivuilta löytyy hyödyllistä tietoa ja tuoreita tiedotteita.

Merkintätapoja

Linnun ikä merkitään kalenterivuosina: 1kv = samana kalenterivuonna syntynyt, 2kv = edellisenä kalenterivuonna syntynyt, +1kv = ennen kuluva kalenterivuotta syntynyt jne. Muut käytetyt lyhenteet: ad = aikuisen puvussa, imm = ei vielä aikuisen puvussa, subad = vanhempi kuin nuorimman ikäluokan lintu, mutta ei vielä aikuisen puvussa, jp = juhlapukuinen (lajeilla, joilla on lisääntymistoimintoihin liittyvä värikkäämpi puku osan vuotta), tp = talvipukuinen (lajeilla, joilla on normaalkierrossa selvästi erivärinen puku talvella ja kesällä, tp viittaa "talvisen näköiseen" pukuun riippumatta siitä, mihin höyhensukupolven höyhenet kuuluvat tai mihin aikaan vuodesta se linnulla on), vp = vaihtopukuinen (tyypillisesti sulkimassa kesäpuvuun tai talvipukuun), k = koiras, n = naaras, n-puk = naaraspuvuinen (linnulla on naaraan puvun näköinen puku, tyypillisesti naaras tai nuori lintu), v tai ään. = RK:lla on ollut käytössä päätöstä tukevaa valokuva-, video- tai äänitemateriaalia. Näyte tarkoittaa, että lintu on kuollut ja taltioidu johonkin museoon. Muuttavasta linnusta on ilmoitettu usein ilmansuunta (N = pohjoinen jne.). Jos kahden havainnon lintuyksilöiden todetaan olevan samoja, tästä on kiistaton todiste esim. pukutuntomerkeissä tai linnulla on luettu rengas. Samoiksi ja todennäköisesti samoiksi tulkitut linnut lasketaan yhdeksi yksilöksi yhteislukumäärissä, mahdollisesti samat lasketaan kahdeksi (tai useammaksi) yksilöksi. Milloin yksilömäärää ei ilmoiteta, havainto koskee yhtä yksilöä. Pieni a-kirjain lukumäärän edessä tarkoittaa, että linnut ovat olleet yhdessä parvessa. Havainnoitsijaluettelossa linnun havainnut ilmoittaja on ensimmäisenä. Jos kaavakkeen tekijä ilmoittaa muiden tekemiä havaintoja, on hänen nimensä viimeisenä. Muiden havainnoijien nimet ovat siinä järjestyksessä, jossa ne esiintyvät lomakkeella, ja jos nimiä on paljon, mainitaan vain osa. Jos RK on saanut samasta havainnosta useita lomakkeita, lomakkeiden tiedot on yhdistetty, ja havainnoijat ovat yksien sulkeiden sisällä. Muutaman havainnon kohdalla ilmoittajana mainitaan vain ilm. RK. Näistä havainnoista ei ole saatu lomaketta, mutta ne on käsitelty julkaistujen valokuvien perusteella. Olisi erittäin toivottavaa, ettei tällaista käytäntöä tarvittaisi.

Katsauksessa on lajin nimen jälkeen suluissa kolme lukua. Ne ilmaisevat tavattujen yksilöiden kokonaismäärä: ensimmäinen luku käsittelee ajan vuoteen 1974 asti, toinen luku RK:n toiminnan alkamisesta vuonna 1975 vuoden 2008 loppuun asti ja kolmas vuoden 2009. Näiden lukujen jälkeen on yhtäsuuruusmerkki, jota seuraa kaikkina aikoina tavattujen yksilöiden kokonaismäärä. Toisissa suluissa luetellaan kahdeksan edeltävän vuoden yksilömäärät, siis vuosilta 2001–2008 aikajärjestyksessä. Lukumäärä on ko. vuonna löytyneiden uusien lintujen lukumäärä, ei siis välttämättä ko. vuodelta hyväksyttyjen yksilöiden määrä.

Hyväksytyt havainnot Accepted records

Kategoria A

Amerikanhaapana *Anas americana* (1, 63, 3) = 67 (2, 9, 4, 6, 1, 1, 0, 1)

17.6.1993 Siikajoki Tauvo Ulkonokka k (Toni Eskelin); **6.5.** Luvia Säppi k (Petteri Mäkelä, Risto Vilen); **11.–14.6.** Kuusamo Koramonie-mi Kemijärventie 553 k (v) (ilm. RK); **21.–27.6.** Kristiinankaupunki Skaftung Hamnfjärden k (v) (Veikko Forsberg, Kari Korhonen, Ilkka Iivonen ym.).

Tavi x amerikantavi *Anas crecca* x *A. carolinensis*

27.4.2007 Kristiinankaupunki Pohjoislahti k (v) (ilm. RK).

Kuten viimeksi vuoden 2007 RK-katsauksessa (Lindholm ym. 2008) mainittiin, RK tarkastaa risteymät, joissa vähintään toinen risteytyneiksi epäillyistä lajeista on RK:n tarkastettavien listalla.

Amerikantavi *Anas carolinensis* (1, 83, 9) = 93 (7, 3, 1, 5, 6, 7, 7, 3)

12.4. Laitila Untamala Velhojärvi k (v) (Peter Uppstu, Päivi Sirkiä); **12.–15.4.** Pukkila Kantele Popeda – Orimattila Kurunkulma k (v) (Petteri Koivisto, Petri Kuhno, Timo Metsänen, Kari Reinikainen ym.); **13.4.** Vesilahti Laukko k (v) (Jani Vastamäki ym.); **15.4.** Helsinki Vanhankaupunginlahti k (v) (Tarmo Lehtilä, Taavi Sulander, Timo Hietanen); **20.4.–1.5.** Kristiinankaupunki Pohjoislahti k (v) (Ilkka Iivonen, Harry Lillandt ym.); **23.4.** Rauma Kodisjoki Otajärvi k (v) (Markku Santamaa ym.); **26.4.–1.5.** Parikkala Uukuniemi Lammintaus k (v) (Janne Aalto ym.); **28.–29.4.** Närpiö Piolahti jp k (Ilkka Iivonen, Harry Lillandt, Jani Vastamäki ym.); **4.5.** Siilinjärvi Toivala Toivalannotko k (Pertti Renvall, Marko Kelo, Eetu Kelo, Riitta Renvall, Eelis Rissanen, Mikael Rytönen ym.).

Sinisiipitavi *Anas discors* (1, 15, 1) = 17 (1, 0, 0, 1, 0, 0, 1, 0)

23.5.–1.6. Jalasjärvi Hirvijärvi jp k (v) (Mika Ilari Koskinen ym.).

Kaikki Suomessa tavatut sinisiipitavit ovat olleet koiraita. Havainnot ajoittuvat välille 23.4.–17.6., kun taas esim. Ruotsista tunnetaan kolme syyshavaintoaakin (SOF 2010).

Amerikantukkasotka *Aythya collaris* (0, 13, 1) = 14 (0, 0, 1, 2, 1, 1, 1, 2)

26.4. Uusikaupunki Kammela Lamminjärvi k (Erkki Lehtovirta); **26.4.** Uusikaupunki Pyhämaa Kursilansalmi k (v) (Jyrki Normaja, Raimo Heinonen, Mervi Haukila ym.).

Havainnot koskevat samaa yksilöä. Linnusta on julkaistu tiedonanto (Heinonen 2009).

Ruskosotka *Aythya nyroca* (4, 11, 1) = 16 (0, 0, 0, 1, 1, 0, 1, 0)

26.–28.4. Hamina Lupinlahti n (Kimmo Järvinen, Tuomas Immonen ym.).

Punapäänarsku *Netta rufina* (9, 75, 8) = 92 (4, 0, 0, 5, 2, 0, 4, 0)

4.4. Helsinki Lauttasaari k n (v) (Pekka Rusanen ym.); **17.4.** Artjärvi Sihvolantanhuat k (v) (Antti Toukola, Petri Kuhno, Kari Reinikainen, Petri Koivisto ym.); **25.4.** Hämeenkyrö Mahnalanselkä Naarlahti n (v) (Petri Seppälä, Olavi Kalkko ym.); **1.5.** Juuka Vuokko Lehtoniemi n (v) (Hannu Lehtoranta, Tarmo Turunen ym.); **4.5.** Pukkila Kanteleenjärvi n (v) (Arto Juonen); **12.–21.5.** Laukaa Hoho Lapinjärvi n (v) (Tero Toivanen ym.); **8.5.–20.8.** Salo Suomusjärvi Omenojärvi k (Jukka Saarenpää, Osmo Lamminen).

Pilkaniska *Melanitta perspicillata* (10, 53, 1) = 64 (5, 1, 3, 2, 2, 1, 0, 4)

2.12. Ylitornio Pessalompolo n-puk (Jorma V.A. Halonen).

Poikkeuksellinen aika ja paikka, sillä kyseessä on ensimmäinen talvihavainto ja vielä sisämaasta. Suurin osa havainnoista tehty touko-kesäkuussa rannikolla. Muina aikoina laji on erittäin harvinainen, sillä huhti- ja heinäkuussa se on tavattu vain muutaman kerran ja syksyllä ainoastaan kerran.

Suula *Morus bassanus* (3, 38, 2) = 43 (2, 0, 1, 1, 0, 1)

28.7. Luvia Puu-Maskali ad-tyyppinen (Sampo Laukkanen, Anna Hänninen); **16.8.** Lemland Lågskär lähes ad (v) (Kari Soilevaara, Pekka Saikko, Henrietta Helin-Soilevaara). On mahdollista, että kyseessä voisi olla sama yksilö. Myös Liettuassa Kuurin kynnäällä tavattiin 2.9.2009 saman ikäluokan suula (www.tarsinger.com).

Rääkkähaikara *Ardeola ralloides* (3, 2, 1) = 6 (0, 0, 1, 0, 0, 0, 0, 0)

2.6. Heinola Myllyoja Nynnästenlahti (v) (Matti Saarinko, ilm. Petri Kuhno).

Silkkihaikara *Egretta garzetta* (0, 19, 1) = 20 (1, 0, 0, 0, 0, 0, 0, 2)

13.5. Pori Kaarluoto (Tapani Lilja).

Pronssi-iibis *Plegadis falcinellus* (2, 50, 2) = 54 (1, 2, 2, 0, 0, 0, 2, 0)

8.10. Himanka Pernu (v) (Markku Pernu, ilm. Sami Salonkoski); **9.10.** Virrat Vaskivesi (v) (Pauliina Tanhua-Tyrkkö, Aki Tanhua-Tyrkkö).

Havainnot voivat mahdollisesti koskea samaa lintua.

Pikkukotka *Hieraeetus pennatus* (0, 9, 1) = 10 (0, 0, 1, 1, 2, 1, 1, 0)

26.5. Hamina Kirkkojärvi vaalea WNW 10:30 (Klaus Laine, Tero Ilomäki, Jorma Räcköläinen, Hannele Tulokas).

Vaalean muodon pikkukotka on yksi RK:n ongelmatapuksista. Vaikka laji ei ole kovin vaikea tuntea, havaintoilmoitukset ovat usein puutteellisia ja yksityiskohtaiset, vaaleista mehiläis- tai hiirihaukoista erottavat pukutuntomerkit kuten karpaaialueen väritys, kaulan sivun lyhdyt jne. ovat monesti jääneet kirjaimatta tai huomiomatta. Pikkukotka on edelleen Suomessa suurharvinaisuus, joten sen hyväksymiskriteerit ovat varsin tiukat.

Käärmekotka *Circaetus gallicus* (0, 65, 6) = 71 (3, 0, 3, 7, 0, 1, 9, 10)

19.5.2007 Kitee Hatunvaara (Markku Halonen, Kaisa Halonen); **25.5.** Tohmajärvi Värtsilä Savikko (v) (Harri Kontkanen); **1.6.** Hamina Kirkkojärvi (Sami Tuomela, Klaus Laine); **3.6.** Helsinki Käpylä +2kv NE 15.18–20 (v) (Petri Lampila); **3.6.** Helsinki Östersundom ENE (Tarmo Lehtilä, Leo Wallinmaa, Paul Hellström); **3.6.** Sipoo Helgräsk ENE (Tarmo Lehtilä, Leo Wallinmaa, Paul Hellström, Petri Shemeikka, Jari Pynnönen); **7.6.** Virolahti Kellovuori E 12.13 (Klaus Laine); **9.8.** Helsinki Malminkar-

Oletettu tavin ja amerikantavin *Anas crecca* x *carolinensis* koirasristeymä, jolla amerikantavin valkoinen rinnansivun pystyjuova on kapea ja taville tyypillinen hartiahyöhenten pitkittäisjuova voimakas. Kristiinankaupunki 27.4.2007. Kuva: HANNU HUHTINEN

tano +1kv E (Kimmo Järvinen); **9.–15.8.** Kitee Korkeakangas Hatunvaara +1kv (v) (Tuomo Eronen, Ari Parviainen, Kari Lindblom, Hannu Kivivuori, Kuutti Korhonen ym.).

Arohiirihaukka *Buteo rufinus* (0, 12, 1) = 13 (0, 1, 0, 2, 3, 1, 1, 1)

24.5. Parikkala Suuri Rautjärvi 1 NW (Tuomas Immonen).

Arosuohaukka *Circus macrourus*

27.8.2003 Kitee Kunonniemi 2kv k (Markku Halonen, Tupu ja Jyri Vuorinen); **15.4.2005** Rääkkylä Oravilahti 2 kv m (Markku Halonen); **26.4.2006** Kirkkonummi Sunds 2kv NNE 10.18 (Ville Supponen, Ilpo Huolman, Matti Ranin).

RK ei ole tarkastanut tästä lajista havaintoja vuoden 2006 jälkeen.

Pikkukiljuketka *Aquila pomarina* (4, 250, -) (15, 14, 23, 13, 21, 29)

25.4.2006 Kitee Muljula subad/ad (Markku Halonen).

RK ei ole tarkastanut tästä lajista havaintoja vuoden 2006 jälkeen. Suluissa oleva lukusarja kattaa siis vuodet 2001–2006.

Arokotka *Aquila nipalensis* (1, 48, 2) = 51 (3, 1, 4, 0, 4, 2, 1, 3)

11.7.2005 Närpiö Östra-Yttermark 2kv (v) (Lars Söderback, ilm. Ilkka Iivonen); **23.6.** Luvia Kirkonkylä subad (Janne Lampolahti); **16.7.** Hanko Tallholmarna – Täktom imm WSW (Dick Forsman, Aatu Vattulainen, Inki Forsman).

Neitokurki *Grus virgo* (1,11,1) = 13 (3, 0, 0, 0, 0, 0, 0)

31.5. ja 2.6. Lumijoki Karin pellot ad (Veli-Matti Pakanen ym.); **1.6.** Tyrnävä Jokisilta (v) (Tapani Tapio).

Havainnot koskevat samaa lintua.

Arohyyppä *Vanellus gregarius* (0, 5, 1) = 6 (0, 0, 0, 0, 0, 0, 0)

6.5. Siuntio Sunnanvik lähti NNE (Timo Kaivola, Hannu Tanner).

Edellinen havainto on vuodelta 1994. Ruotsissa on havaittu vuoden 2008 loppuun mennessä 8 yksilöä, joista viimeisin vuonna 2000 (SOF 2010). Arohyyppä on maailmanlaajuisesti uhanalainen laji, jonka kannan on arvioitu vähentyneen romahdusmaisesti viime vuosisadan puolenvälin tienoilta. Tämän vuosituhannen alkupuolella pesimäkannaksi arvioitiin vain muutamia satoja, enintään puolitoistuhatta paria. Viimeaikaiset tiedot kielivät kuitenkin, että arohyyppän pesimäkannan tilanne ei ole aivan näin huono. Syyriasta ja Turkista on löytynyt tuoreeltaan muuтонаikaisia suuria kerääntymiä. Kazakstanissa satelliittilähetimellä varustetun arohyyppän avulla löydettiin vuoden 2007 lokakuussa Turkista peräti 3200 arohyyppän parvi. Tuorein pesimäkannan arvio on n. 5600 paria (BirdLife International 2009).

Ylänkötylli *Charadrius mongolus*. Kristiinankaupunki 25.7.2009. Kuva: TOMAS LÖVDAHL.

Havainnosta on julkaistu tiedonanto (Kaivola 2009).

Mustajalkatylli *Charadrius alexandrinus* (18, 58, 1) = 77 (2, 3, 0, 0, 1, 1, 1, 5)

11.5. Lempäälä Ahtialanjärvi Lokkisaari n (v, video) (Rainer Mäkelä, Tatu Itkonen ym.).

Ylänkötylli *Charadrius mongolus* (0, 0, 1) = 1 (0, 0, 0, 0, 0, 0, 0)

22.–25.7. Kristiinankaupunki Siipyy Domarkobban n (v) (Ilkka Iivonen, Harry Lilland, Jukka Koskelainen ym.).

Maalle uusi laji! Ylänkötyllistä on esitetty kaksi alalajiryhmää, joita on arvioitu myös omiksi lajeikseen (Garner ym. 2003). *Atrifrons*-ryhmän alalajit (kolme alalajia) pesivät Keski-Aasiassa ja *mongolus*-ryhmän alalajit (kaksi alalajia) Siperian itäosissa. Kristiinankaupungin linnun kuvioton oranssin ja ruskean sävyinen otsa, oranssi niskavyö, valkeat kupeet ja heikot naamankuviot sopivat hyvin *atrifrons*-ryhmän tuntomerkkeihin. *Mongolus*-ryhmän naaraat muistuttavat selvempine päänkuvioiteineen yleensä enemmän koiraita ja tämän ryhmän linnuilla on tavallisesti ruskeaa/harmaata kuviointia kupeilla (Garner ym. 2003). Isojen tyllien alalajin ja sukupuolen määrittäminen on haasteellista, koska toisen kalenterivuoden lintujen puvun mainitaan olevan talvipuvun kaltainen. Jotkut linnut voivat saada jossain määrin juhlapuvun piirteitä, jolloin erityisesti nuoren koiraan voi arvioida muistuttavan vanhaa naarasta. Samoin kahlaajien sulkasato on monilla lajeilla monimutkainen ja saman lajin eri populaatioidenkin välillä voi sulkasadossa olla eroa. Tämän linnun leveä, oranssi rintavyö ja pään väritys viittaavat selvästi (vanhaan) naaraseen. Toisen kalenterivuoden lintujen on monissa yhteyksissä esitetty jäävän talvehtimisalueilleen, mutta Euroopasta on julkaistu havaintoja toisen kalenterivuoden linnuiksi määritettyinä.

Vuoden 2008 loppuun mennessä Ruotsissa on tavattu 7 (SOF 2010), Tanskassa 2 (www.

netflug.dk) ja Norjassa 1 yksilö (Bjørn Olav Tveit, kirj. ilm.). Virossa lajia ei ole tavattu (Estonian Ornithological Society 2010). Ruotsin linnut on havaittu kesäkuussa (2 yks.), heinäkuussa (3) ja elokuussa (2). Tanskan toinen lintu nähtiin heinäkuussa ja toinen kesä–elokuussa, Norjan yksilö heinäkuussa. Ruotsin lintujen alalajien arviointi on kesken. Tanskassa on määritetty molemmat alalajiryhmät. Norjan lintua ei ole määritetty alalajilleen.

Aavikkotylli *Charadrius leschenaultii* (2, 5, 1) = 8 (2, 1, 0, 0, 0, 0, 0)

25.5. Närpiö Lilla Ledgrund k (v) (Daniel Burgas Riera).

Amerikankurmitsa *Pluvialis dominica* (0, 0, 1) = 1 (0, 0, 0, 0, 0, 0, 0)

18.–27.10. Hailuoto Tömpä / Isomatalla 1kv (v) (Veijo Nissilä, Petri Lampila, Harri Taavetti ym.).

Nuori amerikankurmitsa *Pluvialis dominica*. Lajin tuntomerkkejä ovat pitkäkö nokka, voimakas valkea silmäkulmajuova, tumma poskitäplä sekä pitkä käsisiiven ulottuma. Hailuoto 20.10.2009. Kuva: OLAVI KEMPPAINEN

Maalle uusi laji! Havainnosta on julkaistu tiedonanto (Nissilä 2009). Amerikankurmitsa pesii arktisella ja subarktisella alueella Pohjois-Amerikassa Alaskasta itään Kanadan pohjoisosissa Baffinin saarelle asti. Talvehtimisalueet sijaitsevat Etelä-Amerikan keskiosissa ja eteläosissa itärannikon puolella. Isossa-Britanniassa laji on jokavuotinen ja selvästi yleisempi kuin siperiankurmitsa (*P. fulva*), eikä se enää vuoden 2006 alusta alkaen ole siellä kuulunut valtakunnallisesti tarkastettaviin lajeihin. Vuoden 2005 loppuun mennessä Isossa-Britanniassa oli tavattu 227 yksilöä (Fraser ym. 2007). Ruotsissa on vuoden 2008 loppuun mennessä havaittu 14 yksilöä (SOF 2010), Tanskassa 12 yksilöä (www.netfugl.dk) ja Norjassa 7 yksilöä (Tor A. Olsen, kirj. ilm.). Virossa lajia ei ole tavattu (Estonian Ornithological Society 2010). Ruotsin/Tanskan/Norjan linnut ovat ajoittuneet seuraavasti: toukokuu 3/3/0, kesäkuu 1/1/2, heinäkuu 5/2/3, elokuu 0/1/0, syyskuu 2/3/2, lokakuu 3/1/0 ja marraskuu 0/1/0.

Amerikan-/siperiankurmitsa *Pluvialis dominica/fulva* (0, 24, 2) = 26 (0, 0, 1, 1, 2, 1, 0, 0)
25.7. Lumijoki Lamunkari ad (Tuomas Herava); **29.7.** Hamina Kirkkojärvi ad SW 8.45–48 (Eero Hietanen).

Aropääskykahlaaja *Glareola nordmanni* (6, 14, 1) = 21 (1, 2, 0, 0, 0, 1, 0)
6.–8.7. Salo Suomusjärvi Aneriojärvi–Omenojärvi ad (v) (Jouni Tittonen, Jorma Halla-aho, Jari Heinonen, Marko Kaukinen ym.; Panu Muhli, Jussi Salokorpi).

Keltajalkaviklo *Tringa flavipes* (0, 3, 1) = 4 (0, 0, 0, 0, 0, 1, 0, 1)
17.–18.5. Kokkola Lisaborg (v,video) (Marko Knuuttila ym.); **26.5.–1.6.** Lempäälä Ahtialanjärvi Lokkisaari (v) (Rainer Mäkelä, Tatu Itkonen ym.).

Edellinen havainto 2008 Lempäälässä ja sitä ennen 2006 Köyliössä. Lempäälän lintu tulkittiin samaksi, edellisenä vuonna paikalla pitkään viihtyneeksi yksilöksi. Isossa-Britanniassa tavataan useita yksilöitä vuosittain ja Ruotsissakin yksittäisiä lähes vuosittain (havainnot yhteensä 19 yksilöstä).

Eskimosirri *Calidris bairdii* (3, 2, 1) = 6 (1, 0, 0, 0, 0, 0, 0, 0)
30.9.–4.10. Pori Yyteri 1kv (v) (Tapani Lilja, Pekka Eriksson, Pasi Alanko, Jan-Erik Wessberg ym.).

Palsasirri *Calidris melanotos* (6, 91, 7) = 104 (4, 2, 4, 2, 5, 6, 6, 8)

2.5.2008 Hailuoto kirkonkylä Viinikanlahti (Juha Markkola, Veijo Nissilä); **9.10.2008** Pori Yyteri 1kv E/N (Petteri Mäkelä); **1.11.2008** Joutseno Konnunsuo 1kv (v) (Sampsu Cairenius ym.); **18.5.** Pori Yyteri (Pekka Eriksson); **22.5.** Oravainen Kimojo-

Aropääskykahlaaja *Glareola nordmanni*. Tumma kyynärsiiven takareuna erottaa lajin kahlaajapääkystä. Salo 8.7.2009. Kuva: JUKKA J. NURMI.

en jokisuisto (Marko Pohjoismäki, Raimo Vuorio); **26.5.** Espoo Laajalahti (v) (Heikki Vasamies, Matti Soini, Jari Nummelin ym.); **20.6.** Länsi-Turunmaa Korppoo Utö +1kv (v) (Seppo Sällylä, Katriina Bildjuschkin, Brita Willström, ilm. Jorma Tenovuo); **29.6.** Pori Yyteri +1kv (v) (Tapani Lilja, Jaakko Esama, Markku Santamaa ym.); **31.8.–1.9.** Asikkala Asikkalanselkä Linkosaarenluoto 1kv (Antti Toukola, Seppo Toukola, Tapani Saimovaa-ra); **16.–17.9.** Uusikaupunki Kytämäenrauma 1kv (v) (Pekka Alho, Tapani Numminen, Raino Suni, Voitto Takkunen).

2008 ennätysvuoden määrä nousee peräti kahdeksaan. Joutsenon lintu on julkaistu hyväksyttynä jo vuoden 2008 katsauksessa.

Isovesipääsky *Phalaropus fulicarius* (11, 63, 1) = 75 (0, 5, 1, 2, 3, 3, 3, 3)

3.–4.8. Espoo Laajalahti +1kv vp lähti lopulta SW (v) (Asko Rokala, Tuomo Salmela ym.).

Isokihu *Stercorarius skua* (6, 55, 2) = 63 (1, 1, 1, 3, 0, 5, 1, 5)

31.5.–5.6. Kemiönsaari/Salo Hummelfjärden +2kv (v) (Markku Harmanen, Sture Lindholm ym.); **18.8.** Hanko Uddskatan lintuasema W (Aleksi Mikola, Antero Lindholm, Aatu Vattulainen, Matti Lehti).

Tiiralokki *Larus sabini* (1, 10, 1) = 12 (2, 0, 0, 2, 1, 1, 0, 2)

3.10. Lemland Lågskär 1kv (Petteri Tolvanen, Toni Eskelin, Pekka Saikko).

Nuori eskimosirri *Calidris bairdii*. Huomaa selvästi tertiaalien kärkien ylitse menevät pisimmät siipisulat. Tummakeskustaiset ja vaaleareunukset selän ja hartian höyhenet tekevät selkäpuolesta lajityypillisen kirjavan. Pori 3.10.2009. Kuva: PETTERI HYTÖNEN

Isokihu *Stercorarius skua*. Kemiönsaari/Salo 2.6.2009. Kuva: PEKKA KOMI

Selkälokki *Larus fuscus graellsii*

20.–24.5. Tampere Tarastenjärven kaatopaikka 4kv (v) (Hannu Koskinen, Markku Kangasniemi, Petri Salo, Visa Rauste).

Linnulla oli brittiläinen metallirengas GC16863 oikeassa jalassa. Se oli rengastettu poikasena 25.6.2006 Inner Westmark Knockissa (off Terrington Marsh), Norfolkissa Englannin itärannikolla (Wash Wader RG).

Selkälokki *Larus fuscus graellsii/intermedius*

12.–14.7. Tampere Tarastenjärven kaatopaikka 3kv (v) (Hannu Koskinen, Markku Kangasniemi, Petri Salo, Visa Rauste).

Linnulla oli keltainen lukurengas T8 oikeassa ja hollantilainen metallirengas 5420854 vasemmassa jalassa. Se oli rengastettu poikasena 19.6.2007 Moerdijkissa, Nord-Brabantissa Alankomaissa (Roland-Jan Buijs).

Selkälökien osalta RK tarkastaa havainnot linnuista, jotka on rengastettu pesäpoikasena alalajien *graellsii* tai *intermedius* pesimäalueella. Toistaiseksi tällaisia havaintoja on yhdeksästä yksilöstä, joista 2 on rengastettu Etelä-Norjassa, 3 Alankomaissa, 1 Saksassa ja 3 Britanniassa. "Vaaleita selkälökkejä" nähdään Suomessa säännöllisesti. Pääosa näistä lienee itäistä alalajia *heuglini*, mutta Suomessa näyttää liikkuvan runsaasti myös läntistä alkuperää olevia lintuja. Ulkonäön perusteella ei läntisiä ja itäisiä alalajeja voida varmuudella erottaa.

Forssassa havaittiin 2.10.2009 vaalea selkälokki (Petri Salo), joka oli rengastettu aikuise- na pesimäkoloniassa Tromsin läänissä Pohjois-Norjassa (69°01'36"N 16°52'35"E). Alueella on perinteisesti pesinyt alalajin *fuscus* selkälökkeja (Barth 1968), mutta viime aikoina näiden joukkoon on ilmestynyt vaaleita, jopa alalajin *graellsii* tummuusastetta edustavia lintuja (Helberg ym. 2009, Morten Helberg, suull. ilm.), joiden on tulkittu olevan peräisin runsastuneis-

ta läntisistä kannoista. Forssan yksilö havaittiin kuitenkin myös Israelissa 7.12.2009, mikä voisi viitata siihen, että vaaleiden selkälökien jako "läntisiin" ja "itäisiin" ei välttämättä ole niin suoraviivaista kuin on uskottu.

Aroharmalokki *Larus cachinnans* (0, 100, 10) = 110 (3, 10, 13, 20, 12, 8, 13, 8)

24.8.2008 Espoo Ämmässuo 2 1kv (v) (Petteri Hytönen); **9.4.** Tampere Tarastenjärven kaatopaikka 3kv (v) (Markku Kangasniemi, Hannu Koskinen); **13.4.** Tampere Tarastenjärven kaatopaikka 3kv (v) (Markku Kangasniemi); **12.–21.5.** Tampere Tarastenjärven kaatopaikka 2kv (v) (Markku Kangasniemi, Hannu Koskinen ym.); **24.7.–10.8.** Tampere Tarastenjärven kaatopaikka 1kv (v,r) (Petteri Hytönen, Markku Kangasniemi, Hannu Koskinen, Visa Rauste ym.); **4.9.** Lahti Kujala jätekeskus 1kv (v) (Antti Toukola, Pekka Saikko, Jorma Rautama, Tuomo Peltomaa, Marko Vauhkonen); **24.10.** Kouvola Anjala Anjalanlahti 1kv (v) (Klaus Laine, Veikko Heimola, Jari Piepponen, Markku Piepponen); **30.10.** Forssa Kiimassuon kaatopaikka 1kv (v) (Petri Salo); **8.11.** Tampere Tarastenjärven kaatopaikka 1kv (v) (Visa Rauste); **8.11.–6.12.** Tampere Tarastenjärven kaatopaikka 2kv (v) (Visa Rauste, Hannu Koskinen ym.); **13.11.** Tampere Tarastenjärven kaatopaikka 2kv (v) (Hannu Kettunen, Hannu Koskinen, Pekka Suhonen); **15.11.** Kouvola Anjala Anjalanlahti 1kv (Klaus Laine).

Tavanomainen esiintyminen lajilla, jonka määrittämistä hankaloittaa otaksuttu risteytyminen harmalokin kanssa Itä-Euroopassa. Määrittäyksestä on ilmestynyt tuore julkaisu (Gibbins ym. 2010), jossa korostetaan Suomeksi tärkeimpänä pidettyä tuntomerkkiä kaklatusta ("long call"). 24.8.2008 on samalta paikalta jo aiemmin julkaistu yksi lintu. Katsauksen yksilömäärä kahdeksan on kui-

tenkin oikein. Forssan lintu 30.10.2009 on valokuvien perusteella sama kuin Tampereella 8.11.2009.

Idäntururikyhky *Streptopelia orientalis* (0, 13, 1) = 14 (0, 0, 1, 0, 0, 1, 0, 1)

5.1.–20.3. Kuhmo Ylä-Vieksi ja **24.4.–2.5.** Suomussalmi, Pyykölänvaara 2kv *meena* (v) (Hannu Rönkkö, Sari Sievänen, Jari Haverinen, Hannu Pyykönen, Pekka Helo, Jouni Ruuskanen, Teppo Helo, Ari Partanen ym.). Havainnot koskevat samaa yksilöä.

Töyhtökiuru *Galerida cristata* (38, 29, 3) = 70 (1, 4, 3, 1, 2, 1, 2, 0)

12.10.2008–27.3. Lahti Asemantausta (v), todennäköisesti sama kuin ed. talvena (Petri Kuhno, Timo Metsänen, Seppo Leirilaakso, Rauno Kosonen ym.); **18.6.** Kalajoki keskusta, Junnikalan saha +1kv (v) (Sampsu Cairenius, Jyri Heino); **11.10.** Espoo Kulmakorven täytema-alue (Sami Tuomela); **16.10.** Helsinki Kyläsaari (Jorma Vickholm).

Ruostepääsky *Hirundo daurica* (0, 42, 1) = 43 (1, 3, 3, 2, 1, 2, 4, 3)

17.5. Maalahti Fäliskär 1 lähti N (Matti Maskulin).

Kalliopääsky *Ptyonoprogne rupestris* (0, 2, 1) = 3 (0, 0, 1, 0, 0, 0, 0, 0)

27.5. Porvoo Söderskär (Tuukka Kupiainen, Gustaf Nordenswan).

Suomen kolmas kalliopääsky löytyi toukokuun lopulla, eli samaan aikaan kuin kaksi aikaisempaa. Aikaisemmat hyväksytyt havainnot lajista on tehty Lemlandin Lågskärillä 9.–10.6.1988 ja 26.5.–27.5.2003.

Taigakirvinen *Anthus hodgsoni* (0, 47, 6) = 53 (2, 2, 0, 1, 0, 2, 3, 7)

3.10.2008 Lemland Lågskär (Jari Helstola, Pekka Saikko, Tapio Aalto, Soili Levelehti); **10.10.2008** Kristiinankaupunki Skaftung Stånggrund (v) (Harry Lilland, Jari Pitkääkoski, ilm. Ilkka Iivonen); **20.9.** Siikajoki Tauvo (r,v) (ilm. RK); **23.9.** Pyhäjoki Hanhikivi (v) (ilm. RK); **29.–30.9.** Länsi-Turunmaa Korppoo Utö (v) (Juha Laaksonen, Kimmo Kuusisto, Jouni Tittonen, Mikko Järvinen); **5.–7.10.** Luvia Säppi (Teemu Lehtiniemi, Olli-Pekka Liinalaakso, Vesa Tuominen); **20.10.** Luvia Säppi (Petteri Mäkelä, Ari Pitkälä, Taru Suminen, Aija Lehkoinen); **10.11.** Lemland Lågskär (Timo Hietanen).

Toinen hyvä taigakirvisyys peräkkäin: maamme havainnoista peräti neljäsosa on kahdelta viime vuodelta.

Nummikirvinen *Anthus campestris* (58, 133, 3) = 194 (0, 3, 3, 4, 1, 1, 0, 1)

23.–24.5. Pori Yyteri (v) (Petteri Mäkelä, Pentti Perttula, Heikki Hämäläinen ym.); **27.–28.6.** Uusikaupunki Pyhämaa Kloppi (v) (Erkki Lehto-

Nummikirvinen *Anthus campestris*. Pori 23.5.2009. Kuva: JUHA NIEMI

virta, Raimo Heinonen, Olli Tenovuo); **10.9.** Espoo Kulmakorpi 1kv (v) (Sami Tuomela, Petteri Hytönen, Jörgen Palmgren, Jussi Lindström ym.).

Mongoliankirvinen *Anthus godlewskii* (1, 19, 1) = 21 (0, 2, 0, 1, 1, 0, 4, 0)

13.–14.10.2007 Kristiinankaupunki Skaftung Stånggrund 1kv (v) (Ilkka Iivonen, Jari Pitkäkoski, Harry Lillandt, Jouni Miettinen ym.); **4.–6.11.** Taivalkoski kk Koulukeskus 1kv (v) (Kalevi Hirvonen, Unto Laitila, Reijo Kylmänen, Veli-Pekka Honkanen).

Ennätysvuoden 2007 yksilömäärä nousee neljään. Taivalkosken havainnosta on julkaistu tiedonanto (Hirvonen 2009).

Västaräkki *Motacilla alba yarrellii* (0, 26, 2) = 28 (3, 0, 0, 2, 2, 1, 1, 0)

23.5. Espoo Ämmässuo 2kv n (v) (Petteri Hytönen, Jani Ceder); **29.5.–8.8.** Hanko Långörenin tyvi 2kv k (v) (Miika Halonen, Jouni Laaksamo; Petteri Hytönen).

Mustakurkkurautiainen *Prunella atrogularis* (0, 6, 1) = 7 (0, 0, 0, 0, 0, 0, 0)

29.10. Hanko Uddskatan lintuasema (v) (Jörgen Palmgren, Aleks Mikola, Aatu Vattulainen, Roni Väisänen).

Mustakurkkurautiainen on Länsi-Euroopassa suurharvinaisuus. Hangon lintu oli maamme kolmas lokakuinen havainto lajista. Suomen hyväksytyt mustakurkkurautiaiset ovat jakautuneet seuraavasti: syyskuu 1, lokakuu 3, marraskuu 1 ja joulukuun 2 yksilöä. Toinen joulukuisista linnuista talvehti onnistuneesti Pieksämäellä 10.12.1996–6.4.1997 monen bongarin riemuksi. Ruotsin toinen mustakurkkurautiainen havaittiin 24.10.2009 Skoonessa.

Mustapäätasku *Saxicola torquatus rubicola/hibernans* (0, 59, 2) = 61 (2, 2, 2, 1, 4, 15, 2, 6)

17.–21.4. Helsinki Viikki k (v) (Timo Koskinen, Päivi Korhonen ym.); **14.–15.5.** Helsinki Lautasaari 2kv k (v) (Micha Fager ym.).

Arotasku *Oenanthe isabellina* (0, 13, 1) = 14 (1, 1, 0, 0, 0, 0, 2, 0)

17.10. Lemland Lågsjär (v) (Jyrki Normaja, Tapio Aalto, Arto Keskinen, Soili Leveelahti, Henrik Lindholm, Karno Mikkola, Pekka Saikko).

Myöhäisin syyshavainto maastamme. Ennen vuotta 2000 tehdyistä yhdeksästä havainnoista kuusi on keväältä, yksi kesältä ja kaksi syksyiltä. Sen sijaan tämän vuosituhannen viisi havaintoa ovat kaikki syyslintuja: kaksi syyskuulta ja kolme lokakuulta.

Nunnatasku *Oenanthe pleschanka* (0, 31, 3) = 34 (0, 0, 0, 3, 0, 0, 0, 1)

2.–6.10. Mustasaari Västra Norrskär n (v) (Kari Eischer, Markku Rantala, Martti Vattulainen ym.); **18.–19.10.** Tampere Vilusenharju n (v) (Pekka Suhonen, Seppo Laine, Hannu Sippola ym.); **14.11.** Nokia Koukkujärvi kp n (v) (Hannu Koskinen).

Runsas esiintyminen kolmen yksilön voimin; ennätysyksynä 1997 tavattiin neljä nunnataskua. Suurin osa maamme havainnoista on lokakuulta, Nokian tasku sivuaa myöhäisintä havaintopäivää. Syksyiset nunnataskut ovat yleensä kylmän harmaita lintuja ilman rusehtavia tai lämpimiä sävyjä. Nokian lintu oli jossain määrin poikkeava, sillä sillä oli kellertävää sävyä rinnassa ja yksilö muistutti tältä osin varsin paljon rusotaskua. Syksyisellä nunnataskulla on päältaelta selkään tyyppillisesti vaaleita höyhenien kärkiä, mikä erottaa rusotaskun (ja varsinkin kivitaskun!) nunnataskusta.

Sinirinta *Luscinia svecica cyaneola* (11, 22, 1) = 34 (1, 0, 2, 1, 0, 0, 0, 0)

20.5. li Ulkokrunni Luusinokka +2kv k (v) (Petri Lampila, Ville Suorsa, Harri Taavetti).

Mustakularastas *Turdus ruficollis atrogularis* (5, 30, 5) = 40 (0, 3, 3, 2, 0, 1, 4, 2)

11.1.–1.4. Savonlinna Talvisalo Kaikuvuori 2kv

Mustapäätasku *Saxicola torquatus rubicola/hibernans* koiras. Läntisillä mustapäätaskuilla voi olla huomattavan runsaasti vaaleaa yläperässä. Pisimpien yläpeitinhöyhenien kärjissä on kuitenkin ruskeaa, joka puuttuisi itäisiltä maurus-alalajin linnuilta. Helsinki 21.4.2009. Kuva: PEKKA KOMI

Mustapäätasku *Saxicola torquatus rubicola/hibernans*. Sama koiras kuin viereisessä kuvassa. Siiven alapeitinhöyhenet ovat valkeat, mikä on läntisten mustapäätaskujen tuntomerkki. Itäisillä nämä höyhenet olisivat mustahkot. Hellström & Waern (2005) ja Hellström (2006) ovat kirjoittaneet alalajiryhmien määrittämisestä. Helsinki 20.4.2009. Kuva: MICHA FAGER

Nunnatasku *Oenanthe pleschanka* naaras. Kylmä yleisväri sekä pään ja selän höyhenten valkeat kärjet erottavat nunnataskun mm. rusotaskusta. Mustasaari 2.10.2009. Kuva: KARI EISCHER

Valkotäpläsinirinta *Luscinia svecica cyanecula* +2kv koiras. Kaikki isot peitinhöyhent ovat samannäköisiä. 2kv linnulla olisi punertavat täplät ainakin uloimpien isopeitinhöyhenten kärjissä. Ii 20.5.2009. Kuva: HARRI TAAVETTI

n (v) (Risto Ruuska, Johannes Hänninen, Karoliina Hämäläinen, Mauri Löppönen, Arto Muinonen, Pertti Martiskainen); **30.1.–31.3.** Rauma Uotila 2kv k (v) (Esko Roström, Tarja Roström, Markku Santamaa ym.); **25.2.–18.3.** Helsinki Haaga Tunnelitie 2kv n (v) (Mauri Rautkari ym.); **10.4.** Oulu Pikisaari lähti NE (Toni Eskelin); **11.11.** Länsi-Turunmaa Korppoo Utö (v) (Mikko Kataja, Ari Vienonen).

Runsas esiintyminen. Keväthavaintojen määrä sivuaa vuoden 2003 ennätystä. Myös Ruotsissa nähtiin keväällä mustakaularastaita tavallista enemmän. Syksyn ainoa sijoittuu varhaisimpien havaintujen joukkoon. Savonlinnan havainnosta on julkaistu tiedonanto (Ruuska 2009).

Kirjorastas *Zoothra dauma* (1, 3, 0) = 4 (0, 0, 0, 0, 0, 0, 1)

4.6. ja 7.6.2008 Kalajoki Letto Pensastaskuntie Ä (ä) (Hannu Savikangas, Airi Savikangas); **14.–27.6.** Kalajoki Holmanperä–Vihaspauha Ä (ä) (Seppo Pudas ym.).

Kirjorastas oli yksi vuoden 2009 eniten bongausliikettä aiheuttaneista lajeista, jota oli erittäin vaikea nähdä, vaikka se lauloi paikalla ahkerasti surumielistä lyhyttä säettä. Yllättäen ilmeni, että lähes samalta paikalta oli olemassa äänite laulusta jo edelliseltä vuodelta! Havainnosta on julkaistu tiedonanto (Pudas 2009). Kirjorastas on Euroopassa syksyinen laji, jota nähdään äärimmäisen harvoin muina aikoina. Skotlannissa, Isle of Mayn saarella pyydystettiin yksinäinen muuttaja 2.6.2009 (www.isleofmaybirdobs.org).

Kenttäkerttunen *Acrocephalus agricola* (0, 42, 2) = 44 (1, 0, 0, 0, 1, 0, 2, 0)

12.10. Kristiinankaupunki Domarkobben (v) (ilm. RK); **20.10. ja 22.10.** Hanko Uddskatan lintuasema 1kv (r,v) (Petteri Lehikoinen, Roni Väisänen, Aki Aintila, Markus Keskitalo, Eija-Leena Laiho, Aatu Vattulainen, Alekski Lehikoinen ym.).

Kyseessä ovat selvästi myöhäisimmät havainnot kenttäkerttusesta Suomessa. Aiemmat yksilöt on havaittu 24.5.–3.9., ja näistä 21 lintua on havaittu kesäkuussa (kuva 1). Kenttäkerttusen ensihavainto tehtiin vasta vuonna 1980, mutta samalla vuosikymmenellä tehtiin jo 11 havaintoa. Seuraavalla vuosikymmenellä kenttäkerttunen oli vuosittainen lukuun ottamatta vuotta 1994 ja peräti 25 yksilöä tavattiin. Sitten havainnot ovat vähentyneet, sillä 2000-luvulta tunnetaan vain kahdeksan havaintoa.

Rusorintakerttu *Sylvia cantillans* (3, 19, 1) = 23 (0, 0, 3, 0, 0, 0, 3, 1)

16.5. Inari Mustola Sarmijärven kalanviljelylaitos k (v) (Olli Osmonen, Esko Sirjola, Riitta Osmonen, Olli-Pekka Karlin, Juhani Honkola, Jorma Niemelä).

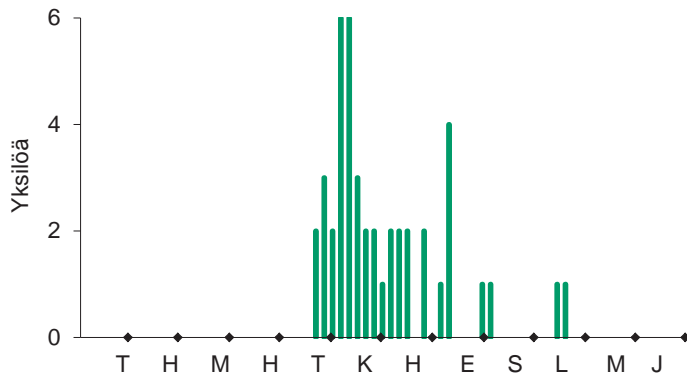
Yllättävä Lapin havainto on Suomen (ja luultavasti koko maailman) pohjoisin havainto rusorintakertusta! Ajoitukseltaan havainto on mitä tyypillisin, mutta kaikki aiemmat 21 ke-

Mustakaularastas *Turdus ruficollis atrogularis* 2kv naaras. Ikä määritetään isojen peitinhöyhenten kuviosta. Sisin peitinhöyhent on vaihtunut kärjestä kuviotomaksi ad-tyyppiseksi, kun taas muissa peitinhöyhentissä näkyy vielä nuoren linnun vaalea ulkohöydyin kärkitäplä. Naaraaksi lintu on määritettävissä vaalean rinnan perusteella, jossa on vain vähän kuviointia. Savonlinna 18.2.2009. Kuva: TOM LINDROOS

Mustakaularastas *Turdus ruficollis atrogularis* 2kv koiras. Koiraiden rinta on tyypillisesti keväällä kevyesti tummien höyhenten kirjoma, ja koiraat saavat lajiyksityyppisen juhlapukunsa vaaleiden höyhentenkärkien kuluessa pois. Rauma 3.2.2009. Kuva: JORMA TENOVUO

Kuva 1. Kenttäkerttusen *Acrocephalus agricola* vuodenaikaisiintymisen viiden päivän jaksoissa löytöpäivän mukaan vuosina 1980–2009.

Kenttäkerttunen Acrocephalus agricola 1kv. Lyhyt käsisiven ulottuma, voimakas vaalea silmäkulmajuova, tumma ohimojuova sekä runsaasti tummaa alanokassa ovat kenttäkerttusen tuntomerkkejä. Lintu on varsin kulu-neessa puvussa ja ikä on määritetty kallon luutumisen perusteella. Hanko 20.10.2009. Kuva: PETTERI LEHIKONEN

vähävaintoa maassamme on tehty eteläisessä saaristossa (pohjoisin Luviolla) tai aivan etelärannikolla. Ruotsin Norrbottenissa rusorintakerttu on tavattu kerran (25.5.1981 Haaparannan Sandskärillä). Norjan havainnot ovat kaikki maan eteläosasta.

Siperianuunilintu *Phylloscopus schwarzi* (1, 23, 1) = 25 (0, 0, 0, 0, 3, 0, 1, 1)

16.10. Lemland Lågskär 1kv (r,v) (Tapio Aalto, Pekka Saikko, Karmo Mikkola, Jyrki Normaja, Soili Leveelahti, Henrik Lindholm, Arto Keskinen).

Toistaiseksi myöhäisin syyshavainto maassamme. Tapauksesta on julkaistu tiedonanto (Aalto 2009). Siperianuunilinnut havaitaan keskimäärin aikaisemmin kuin ruskouunilinnut (kuva 2), joita 2009 ei tosin havaittu ollenkaan.

Kashmirinuunilintu *Phylloscopus humei* (2, 43, 3) = 48 (0, 1, 9, 0, 6, 0, 3, 5)

19.10.2008 Tampere Hervanta (v) (Jouni Riihimäki, Andreas Uppstu, Toni Kukkola, Olli Karhu, Tapio Tuomenoja ym.); **26.10.2008** Hailuoto kirkonkylä Patelanselkä (Juha Markkola); **9.10.** Länsi-Turunmaa Korppoo Utö (Jorma Tenovuo, Jari Helstola, Kimmo Kuusisto, Juha Laaksonen); **20.–25.10.** Kajaani Kirjastonranta (v) (Hannu Rönkkö, Teppo Helo, Jouni Ruuskanen, Pekka Helo, Ari Partanen ym.); **1.–5.11.** Lemland Lågskär (v) (Timo Hietanen).

Tulipäähippiäinen *Regulus ignicapilla* (1, 25, 1) = 27 (0, 2, 4, 2, 3, 0, 0, 1)

24.–25.10. Länsi-Turunmaa Korppoo Utö k (Tom Lindroos, Rauli Lumio, Heikki Minn).

Viitaiainen *Parus palustris* (n. 5, 35, 0) = n. 40 (3, 1, 7, 3, 3, 0, 0, 1)

21.9.2008 Kitee Kyyrönniemi (Paavo Rantanen, Petri Hottola).

Valkopäätiainen *Parus cyanus* (14, 28, 4) = 46 (0, 0, 0, 0, 1, 1, 4, 0)

22.–25.10. Kalajoki Vasankari ja Ämmä 2 (v) (Seppo Pudas ym.); **29.11.** Siikajoki Munahietä 2 (Reijo Kylmänen).

Mustaotsalepinkäinen *Lanius minor* (28, 125, -)

18.9.1994 Kauhajoki Heikkilänkylä (Jaakko ja Jaana Rintala).

RK tarkasti mustaotsalepinkäiset vuoteen 1999 asti.

Punakottarainen *Sturnus roseus* (n. 26, 89, -)

13.–14.6.1991 Muhos Kärnä Ratapellontie 2kv (v) (Reijo Kylmänen, Marko Pohjoismäki, Juhani Hirvonen, Juhani Hannila).

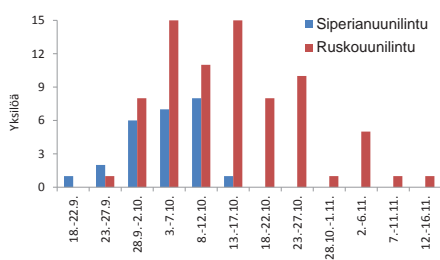
RK tarkasti punakottarashavainnot vuoteen 2003 asti.

Nokivaris *Corvus corone corone* (1, 26, 1) = 28 (1, 2, 1, 4, 2, 4, 4, 2)

25.12.2008–8.3. Savonlinna kaatopaikka (v) (Jarmo Pirhonen, Risto Ruuska ym.); **25.–28.5.** Lemland Lågskär 2kv (v) (Tapio Aalto, Pekka Saikko, Soili Leveelahti, Henrik Lindholm, Jari Helstola, Jukka Hintikka, Ville-Veikko Salonen).

Nokivaris x varis *Corvus corone corone* x *C. c. cornix*

19.10. Oulu Rusko (Toni Eskelin).

Kuva 2 (yllä). Siperianuunilinnun *Phylloscopus schwarzi* ja ruskouunilinnun *Ph. fuscatus* vuodenaikaisiintymisen viiden päivän jaksoissa vuosina 1968–2009.

Kuva 3 (ylempi oikealla). Harmaasirkun *Emberiza calandra* vuosittaiset yksilömäärät 1975–2009.

Kuva 4 (alempi oikealla). Harmaasirkun *Emberiza calandra* vuodenaikaisiintymisen viiden päivän jaksoissa löytöpäivän mukaan vuosina 1975–2009.

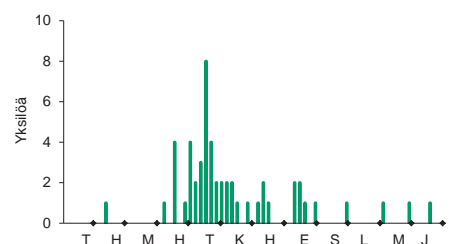
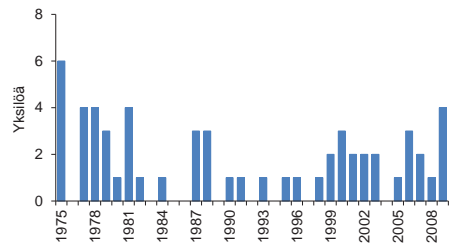
Rusko-/mustapääsirkku *Emberiza bruniceps/melanocephala* (0, 7, 1) = 8 (0, 0, 0, 0, 1, 0, 0, 0)

28.9.–8.10. Länsi-Turunmaa Korppoo Utö 1kv (v) (Kimmo Kuusisto, Juha Laaksonen, Jorma Tenovuo, Mikko Järvinen, Ossi Öhman, Jouni Tittonen ym.)

Naaraspuukuisten rusko- ja mustapääsirkkujen lajinmääritys on vaivannut lintuharrastajien päitä jo pitkään. Lajiparin määrittämisestä on kirjoitettu – ja kirjoitetaan yhä – monia artikkeleja. Useat artikkelit ovat todenneet tuntomerkkien vaihtelevan yksilöllisesti niin paljon, että varma määrittäminen yksilötasolla on useimmiten mahdotonta. Lisäksi tuoreissakaan artikkeleissa ei ole julkaistu uusia ratkaisevia tuntomerkkejä, joten näinkin hienosti dokumentoitu yksilö on parasta jättää määrittämättä lajilleen. Ruskopääsirkusta on Suomessa hyväksytty kaksi havaintoa (D-kategoriaan) ja mustapääsirkusta 16 havaintoa.

Harmaasirkku *Emberiza calandra* (23, 54, 4) = 81 (2, 2, 2, 0, 1, 3, 2, 1)

24.5. Kökar Överboda (v) (Heikki Vasamies, Martin Helin); **2.6.** Lemland Lågskär (v) (Timo Hietanen); **25.6.** Salla Vallovaara (Veli Niemi); **7.–15.9.** Orimattila Kuivannon Metsäkulma (v)

Siperianuunilintu *Phylloscopus schwarzi*. Lemland Lågsjär 16.10.2009. Maalaus: PEKKA SAIKKO

(Antti Toukala, Rauno Kosonen, Petri Haapanen ym.).

Neljä yksilöä on selvästi tavanomaista parempi esiintyminen, 2000-luvulla harmaasirkkuja on havaittu keskimäärin 1–2 yksilöä vuodessa ja laji on ollut ilahduttavasti miltei vuosittainen, toisin kuin 1980–1990-luvuilla (kuva 3). Euroopan pesimäkanta on paikoin taantunut ja paikoin taas runsastunut (BirdLife International 2004). Löytöpäivän mukaan ryhmiteltyinä lähes puolet harmaasirkuista nähdään toukokuussa (kuva 4).

D-kategoria

Harjakoskelo *Mergus cucullatus* (0, 13, 2) = 15 (0, 1, 0, 2, 2, 2, 2, 2)

30.12.2008–2.1. Kustavi Isokari +1kv k jp (Panu Kunttu, Sanna-Mari Rivasto, Sampu Kunttu); **1.–2.1.** Loviisa Kirmosund Hästholmen n (Reijo Hytönen, Viljo Ratilainen); **5.2.**

Espoo Suvisaaristo Lilla Bodö n-puk (v) (Petteri Hytönen, Jani Ceder); **27.–28.4.** Keuruu Kesusta Seiponmäki k (v) (Jouko Pihlainen, Tarmo Myntti, Markku Saarinen); **25.5.–18.11.** Tampere Vihilahti-Härmälän Vähäjärvi-Viinikanlahti-Viinikanoja-lidesjärvi - Pirkkala Pere k (v) (Peter Uppstu, Päivi Sirkiä ym.).

Loviisan lintu tulkittiin todennäköisesti samaksi kuin 22.2.2008 samalla paikalla havaittu naaras ja Tampereen lintu tulkittiin todennäköisesti samaksi kuin samalla alueella vuosina 2007–2008 havaittu lintu.

E-kategoria

Esquimohanhi x lumihanhi *Anser rossii* x *A. caerulescens* (0, 2, 0) = 2 (0, 0, 0, 0, 0, 1, 0, 1) **10.–14.10.2008** Tohmajärvi Korpi (v) tumma muoto (Markku Halonen, Kimmo Järvinen, Tuomo Eronen ym.).

Rusko-/mustapääsirkku *Emberiza bruniceps/melanocephala*. Länsi-Turunmaa Korppoo Utö 7.10.2009. Kuva: JORMA TENOVUO

Kanadanhanhi *Branta canadensis* (0, 6, 0) = 6 (0, 1, 0, 1, 0, 1, 1, 1)

19.5.2007 Porvoo Tunnholmen E pienikokoinen kanadanhanhitaksoni (Matti Koivula, Karno Mikkola, Jussi Heikkilä, Ilkka Lehtinen, Risto Nevanlinna).

Hylätyt havainnot Rejected records

Nokiliitäjä *Puffinus griseus* 19.4. Pietarsaari Fäboda; **Karimetso** *Phalacrocorax aristotelis* 15.8. Utsjoki Pulmanki Pulmankijoki ad (v); **Lehmähaikara** *Bubulcus ibis* 2.–3.10.2006 Karijoki Ylikylä; **Isohaarahaukka** *Milvus milvus* 23.8. Lumijoki Tillinkujan ja Seppäsenrannan tien kulma S; **Pikkukotka** *Hieraeetus pennatus* 1.7. Hyvinkää Kulomäki ad; 3.9. Kuusamo Ryttilampi vaalea muoto SW; 5.9. Hailuoto Kirkkosalmi vaalea WSW; **Käärmekotka** *Circaetus gallicus* 3.6. Kerava Kenukallio 1 NE/E; **Arohiirihaukka** *Buteo rufinus* 27.4.2006 Rääkkylä Haapasalmi ad; 16.5. Virolahti Kurkela ad E; 10.6. Hailuoto Kirkkosalmen lintutorni 1 N; 13.9. Pyhtää Ristisaari nuori E; 26.9. Kirkkonummi Saltfjärden 1kv (v); **Keisarikotka** *Aquila heliaca* 4.6. Kuusamo Särkilampi 2–3kv E (v); **Välimerenhaukka** *Falco eleonora* 28.6. Länsi-Turunmaa Korppoo Utö (v); **Amerikanvesipääsky** *Phalaropus tricolor* 13.5. Kajaani Jormua; **Isokihu** *Stercorarius skua* 14.10. Espoo Kulmakorpi WSW; **Etelänharmaalokki** *Larus michahellis* 12. ja 20.4., 4.5.2008 Tampere Tarastenjärven kaatopaikka ad (v); **Harakkakäki** *Clamator glandarius* 11.11. Espoo Kilo; **Töyhtökiuru** *Galerida cristata* 7.11. Järvenpää Ranta-puisto; **Taigakirvinen** *Anthus hodgsoni* 12.10. li Ulkokrunni; **Nunnatasku** *Oenanthe pleschanka* 25.–27.11. Juva Taipale n; **Etelänsatakieli** *Luscinia megarhychos* 15.–17.7. Länsi-Turunmaa Nauvo Borstö k n + 2juv; **Punarintarastas** *Turdus migratorius* 10.7. Tampere Ruotulan puisto Yli-Huikkaantie; **Kashmirinuunilintu** *Phylloscopus humei* 10.10. Helsinki Vuosaari Raminniementie; 26.10. Länsi-Turunmaa Korppoo Utö (v); **Tulipäähippiäinen** *Regulus ignicapilla* 23.2. Isokyrö Palonkylä k; **Viitaiainen** *Parus palustris* 2.10.2005 Kitee Muljula; **Valkopäätiainen** *Parus cyanus* 23.11.2007 Hailuoto kirkonkylä Kirkkosalmen Patelanselkä 3; 28.2. Kirkkonummi Långvik 2; **Nokivaris** *Corvus corone corone* 21.3. Iitti Kausala Vataja (v); 9.10. Kauhajoki Kokonkylä SW; **Peippo** *Fringilla coelebs* 8.4. Ylöjärvi Mutala k (v) *africana*-alalaji; **Kultasirkku** *Emberiza aureola* 8.7. Kitee Päätyeenlahti Ä; **Flamingo** *Phoenicopterus roseus* 20.5. Siuntio Kahvimaa 1juv/subad NE.

Aikaisemmin hyväksytyt ja uusintakäsittelyssä hylätyt Previously accepted records, now rejected

Leppälintu *Phoenicurus phoenicurus samamisisicus* 29.4.2000 Korppoo Jurmo +2kv k (r, v, video).

Harjakoskelo *Mergus cucullatus* koiras. Keuruu 27.4.2009. Kuva: MARKKU SAARINEN

Käsittelyssä olevat havainnot Records still under consideration

Amerikantavi *Anas carolinensis* 25.4.2005 Pori Preiviiki k (v); **Eskimosirri** *Calidris bairdii* 26.7. Outokumpu Vuonos (v); **Tiltaltti** *Phylloscopus collybita* 25.9.2008 Liminka Virkkula ssp. *tristis*; 25.9.2008 Sipoo, Östersundom, Kapellviken 1kv reng (v), ssp. *tristis*; 4.10.2008 Lemland Lågskär 1kv (r,v) ssp. *tristis*; 29.5. Hanko Uddskatan lintuasema k ssp. *collybita* (r, v, näyte); 17.9. Jämsä Lokalahti ssp. *tristis*; 17.10. Lemland Lågskär ssp. *tristis* (v); 27.9. Länsi-Turunmaa Jurmo ssp. *tristis* (r,v); 16.10. Lemland Lågskär (r,v); 17.10. Lemland Lågskär (r,v); 21.10. Hanko Uddskatan lintuasema 1kv ssp. *tristis* (r,v); **Balkaninsiippo** *Ficedula semitorquata* 18.–23.4. Lappeenranta Vainikkala n (v); **Pyrstötiainen** *Aegithalos caudatus* 1.11.1985 Hanko Uddskatan lintuasema 1kv reng ssp. *europaeus* (v); **Isolepinkäinen** *Lanius excubitor* 30.10.–8.11. Länsi-Turunmaa Korppoo Utö (v) ssp. *sibiricus*; 6.12.2009 alkaen Helsinki Seurasaari (v) ssp. *sibiricus*; **Mäntysirkku** *Emberiza leucocephala* 11.–15.11.2006 Oulainen Piipjärven kylä 1kv n (v); 21.10.2007 Kokkola Öja Träju 1kv n (v).

Lisäykset ja korjaukset

Punapäänarsku 18.5.–10.6.2005 Parikkala Siikalahahti k, aiemmin julkaistu päivämäärillä 18.5.–9.6.2005.

Kiitokset

Dick Forsman, Annika Forsten, Markku Kangasniemi, Kevin Karlson, Hannu Koskinen, Antero Lindholm Tor A. Olsen, Urban Olsson ja Björn

Olav Tveit avustivat RK:n toimintaa. Lukuisat aluerariteettikomiteoiden jäsenet korjasivat ja täydensivät havaintokoostetta. Ja kiitokset tietenkin myös kaikille havaintojaan ilmoittaneille ja lomakkeiden keruutyössä kunnostautuneille.

Kirjallisuus

- Aalto, T. 2009: Schwarzi Lågskärillä 16.10.2009. – Linnut 44(4): 39.
- Barth, E. K. 1968: The circumpolar systematics of *Larus argentatus* and *Larus fuscus* with special reference to the Norwegian population. – Nytt Magazin for Zoologi 15, suppl. 1: 1–50.
- BirdLife International 2004: Birds in Europe: population estimates, trends and conservation status. – BirdLife International, Cambridge.
- BirdLife International 2009: Species factsheet: *Pluvialis dominica*. – www.birdlife.org (viitattu 14.3.2010).
- Estonian Ornithological Society 2010: The list of all the records accepted by the Estonian RC. – www.eoy.ee (viitattu 22.3.2010).
- Fraser, P. A. & the Rarities Committee 2007: Report on rare birds in Great Britain in 2006. – British Birds 100: 694–754.
- Garner, M., Lewington, I. & Slack, R. 2003: Mongolian and Lesser Sand Plovers: an identification review. – Birding World 16(9): 377–385.
- Gibbins, C., Small, B., & Sweeney, J. 2010: Identification of Caspian Gull. Part I: Typical birds. – British Birds 103: 142–183.
- Heinonen, R. 2009: Amerikan serkku. – Linnut 44(2): 42.
- Helberg, M., Systad, G. H., Birkeland, I., Lorentzen, N. H. & Bustnes, J. O. 2009: Migration patterns of adult and juvenile Lesser Black-backed Gulls *Larus fuscus* from Northern Norway. – Ardea 97 (3): 281–286.
- Hellström, M. 2006: Luriga skvättor. – Roadrunner 3/2006: 42–43.
- Hellström, M. & Waern M. 2005: Svarthakade buskskvättor ras och åldersbestämning vår och sommar. – Vår Fågelvärld 64(2): 36–43.
- Hirvonen, K. 2010: Marraskuinen ekopinna. – Linnut 45(1): 40.

- Kaivola, T. 2009: Sunnanvik 6. toukokuuta. – Linnut 44(3): 40.
- Lindholm, A., Aalto, T., Normaja, J., Rauste, V. & Velmala, W. 2008: Rariteettikomitean hyväksymät vuoden 2007 harvinaisuushavainnot. – Linnut-vuosikirja 2007: 126–139.
- Netfugl.dk 2010: The Danish List. – www.netfugl.dk (viitattu 20.3.2010).
- Nissilä, V. 2009: Aamuretki yllätti. – Linnut 44(4): 38.
- Pudas, S. 2009: Salaperäinen viheltäjä. – Linnut 44(3): 38.
- Ruuska, R. 2009: Harmaan pimeä päivä. – Linnut 44(1): 42.
- SOF 2010: Svenska Raritetskatalogen. – www.sofnet.org (viitattu 20.3.2010).
- Small, B. J. 2009: The identification of male 'Ehrenberg's Redstart', with comments on British claims. – British Birds 102: 84–97.
- Svensson, L., Mullarney, K. & Zetterström, D. 2010: Lintuopas – Euroopan ja Välimeren alueen linnut. – Otava, Helsinki.

Summary: Rare birds in Finland in 2009

This report of the Finnish National Rarities Committee reports all accepted records for the year 2009, as well as some older previously unpublished records. A few records are still under consideration and will be published in the next reports. Records of birds in other categories than A and rejected records are listed separately. The details included for each record are: date and locality, number of birds if more than one, other details if known (kv=calendar year, jp=adult breeding plumage, tp=winter plumage, vp=transient plumage, n-puk.=female plumage, reng.=trapped, ringed, v=photographed or videoed, ään. = sound recorded (and this evidence seen or heard by the committee; of records submitted in 2008, 59% were supported with such "hard evidence"), W (=west) etc. refers to migrating birds and their flying direction. The three numbers in brackets after each species' name give the total number of individuals observed in Finland (1) before 1975, (2) in the period 1975–2008 and (3) in 2009, respectively. They are followed by the total number and then eight numbers in brackets which give the numbers during the years 2001–2008. In 2009, two species (Lesser Sand Plover *Charadrius mongolus*, American Golden Plover *Pluvialis dominica*) were added to category A of the Finnish list. Other accepted species with ten or less earlier records were Eurasian Crag Martin (*Ptyonoprogne rupestris*) (3rd observation), White's Thrush (*Zoothera dauma*) (4th), Lesser Yellowlegs (*Tringa flavipes*) (4th), Squacco Heron (*Ardeola ralloides*) (6th), Sociable Lapwing (*Vanellus gregarius*) (6th), Black-throated Accentor (*Prunella atrogularis*) (7th) and Booted Eagle (*Hieraaetus pennatus*) (10th). The year 2009 was good for Green-winged Teal (*Anas carolinensis*), Red-crested Pochard (*Netta rufina*), Olive-backed Pipit (*Anthus hodgsoni*), Pied Wheatear (*Oenanthe pleschanka*), Black-throated Thrush (*Turdus ruficollis atrogularis*) and Corn Bunting (*Emberiza calandra*).